

EUROOPA ÜLEMKOGU

**Brüssel, 26. aprill 2012 (27.04)
(OR. en)**

**EUCO 4/2/12
REV 2**

**CO EUR 2
CONCL 1**

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	EUROOPA ÜLEMKOGU 1.–2. märts 2012

JÄRELDUSED

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele Euroopa Ülemkogu järelduste muudetud versioon (1.–2. märts 2012).

Euroopa Ülemkogu arutas ELi majandusstrateegia rakendamist. Nimetatud strateegiaga nähakse ette eelarve jätkuv konsolideerimine ja otsusekindlad meetmed majanduskasvu ja töökohtade loomise edendamiseks; jätkusuutlikku majanduskasvu ja uusi töökohti ei saa luua eelarvepuudujäägi ja ülemäära suure võlakoormuse tingimustes. Euroala olukorra stabiliseerimiseks võetud meetmed kannavad vilja.

Euroopa Ülemkogu kinnitas komisjoni iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud viis prioriteeti 2012. aastaks. Ülemkogu käsitles meetmeid, mis tuleb võtta liikmesriikide tasandil. Liikmesriigid peavad tegema kiiremaid edusamme strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks ja suurendama jõupingutusi 2011. aasta riigipõhistes soovitustes esitatud reformide läbiviimiseks. Liikmesriikidelt oodatakse, et nad nimetaksid oma riiklikes reformikavades ning stabiilsus- või lähenemisprogrammides meetmed, mida nad kavatsevad selleks võtta. Euroopa Ülemkogu arutas ka meetmeid, mida on vaja võtta ELi tasandil: jätkata ühtse turu rajamise kõikide nii sise- kui välisaspektide lõpuleviimist ning edendada innovatsiooni ja teadusuuringuid.

Euroopa Ülemkogu kohtumise raames allkirjastasid osalevad liikmesriigid majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu.

Euroopa Ülemkogu esitas ELi prioriteedid tulevaseks G20 kohtumiseks ning ÜRO Rio+20 konverentsiks, pannes erilist rõhku majanduskasvu edendavatele meetmetele ja reformidele. Euroopa Ülemkogu tegi samuti kokkuvõtte araabia kevadega seotud arengutest ja esitas suunised ELi edaspidise tegevuse kohta selle protsessi toetamiseks.

Euroopa Ülemkogu andis Serbiale kandidaatriigi staatuse.

Ülemkogu leppis kokku, et nõukogu peaks tulema tagasi Bulgaaria ja Rumeenia Schengeni alaga ühinemise küsimuse juurde, et võtta oma otsus vastu septembris.

Lisaks valis Euroopa Ülemkogu Herman Van Rompuy tagasi oma eesistujaks.

I. MAJANDUSPOLIITIKA

1. Euroopa Liit võtab kõik vajalikud meetmed, et juhtida Euroopa tagasi majanduskasvu ja töökohtade loomise teele. Selleks on vaja kahetahulist lähenemisviisi, mis hõlmab nii finantsstabiilsust ja eelarve konsolideerimist tagavaid meetmeid kui ka majanduskasvu, konkurentsivõimet ja tööhõivet soodustavat tegevust.

2. Strateegia „Euroopa 2020” on Euroopa töökohtade loomise ja majanduskasvu strateegia ning laiaulatuslik vastus ees seisvatele väljakutsetele. 2020. aastaks seatud viis eesmärki on jätkuvalt täiesti asjakohased ning suunavad liikmesriikide ja liidu tegevust tööhõive edendamisel, innovatsiooni, teadusuuringute ja arendustegevuse tingimuste parandamisel, meie kliimamuutuste ja energeetika alaste eesmärkide saavutamisel, haridustaseme parandamisel ning sotsiaalse kaasatuse edendamisel, eelkõige vaesuse vähendamise kaudu.
3. Seni tehtud jõupingutused ei ole siiski enamiku nende eesmärkide täitmiseks piisavad. Seetõttu on hädavajalik keskenduda reformide rakendamisele, pöörates erilist tähelepanu meetmetele, mis aitavad soodustada töökohtade loomist ja majanduskasvu lühiajalises perspektiivis.
4. Euroopa Ülemkogu kiidab 2012. aastaks heaks komisjoni iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud viis prioriteeti ELi ja liikmesriikide tasandil, mille eesmärk on:
 - diferentseeritud ja majanduskasvu soodustava eelarve konsolideerimise jätkamine,
 - tavapärase laenude andmise taastamine majanduses,
 - majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamine,
 - võitlus töötuse ja kriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning
 - avaliku halduse moderniseerimine.

Meetmed liikmesriikide tasandil

5. Euroopa Ülemkogu arutas esialgseid tulemusi ja parimaid tavasid 2011. aasta riigipõhiste soovitude ja laiendatud euroala pakti alusel võetud kohustuste täitmisel.
6. Kuigi kõik liikmesriigid on võtnud olulisi meetmeid, on reformid teatavates valdkondades takerdunud ja nende rakendamine on ebaühtlane, nagu kirjeldatakse komisjoni iga-aastases majanduskasvu analüüsis ja eesistujariigi aruandes Euroopa poolaasta kohta.

7. Lisaks sellele on komisjoni hiljutises häiremehhanismi aruandes, mis kujutab endast makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise uue menetluse esimest sammu, juhitud tähelepanu teatavatele probleemidele ja võimalikele riskidele, mida makromajanduslik tasakaalustamatus mõnedes liikmesriikides põhjustab. Nõukogu analüüsib nimetatud aruannet põhjalikult. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles rakendama seda menetlust täielikult, tõhusalt ja kiirelt ning liikmesriike tegutsema vastavalt.
8. Eelarve konsolideerimine on suurema majanduskasvu ja tööhõive taastamise oluline eeltingimus. Eelarve konsolideerimine peab olema diferentseeritud vastavalt liikmesriikides valitsevatele oludele. Kõik liikmesriigid peaksid jätkama oma kohustuste täitmist vastavalt stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjadele, mis võimaldavad automaatsetel stabilisaatoritel mõjutada eelarve kokkulepitud struktuurilist kohandamist, tagades samal ajal riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse. Finantsabi programmist abi saavad liikmesriigid peaksid pidama kinni programmis kokku lepitud eesmärkidest ja struktuurireformidest. Samuti peaksid turu surve all olevad riigid täitma kokkulepitud eelarve-eesmärke ning olema valmis vajaduse korral võtma täiendavaid konsolideerimismeetmeid. Konsolideerimise jõupingutuste jätkamisel tuleb esmatähtsaks pidada eelkõige neid kulusi, mis kujutavad endast investeeringut tulevasse majanduskasvu, pannes erilist rõhku haridusele, teadusuuringutele ja innovatsioonile.
9. Maksupoliitika võib aidata kaasa eelarve konsolideerimisele ja majanduskasvule. Kooskõlas nõukogu 21. veebruari järeldustega ja tunnistades liikmesriikide pädevust selles valdkonnas, kutsub Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles vajaduse korral vaatama läbi oma maksusüsteemid, eesmärgiga suurendada nende tulemuslikkust ja tõhusust, kõrvaldada põhjendamatud vabastused, laiendada maksubaasi, suunata maksud tööjõult mujale, tõhustada maksude kogumist ja võidelda maksudest kõrvalehoidumisega. Nõukogu ja komisjoni kutsutakse üles töötama kiiresti välja konkreetseid viise maksupettuse vastase võitluse tõhustamiseks, sealhulgas seoses kolmandate riikidega, ning esitama selle kohta aruande 2012. aasta juuniks.

10. Tööhõive määra tõstmine 2020. aastaks 75%-ni nõuab otsustavaid meetmeid. Riigipeade ja valitsusjuhtide poolt 30. jaanuaril seatud suunistega nähakse liikmesriikidele ette edasised konkreetsed juhised, eelkõige noorte töötuse käsitlemiseks ja riiklike töökohtade loomise kavade koostamiseks riiklike reformikavade raames. Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse probleemi lahendamine nõuab aktiivsete kaasamisstrateegiate rakendamist, mis hõlmavad tööturu aktiveerimismeetmeid. Kooskõlas nõukogu 17. veebruari 2012. aasta järeldustega ning austades sotsiaalpartnerite rolli ja palgakujunduse siseriiklikke süsteeme, peaksid liikmesriigid:
- suurendama jõupingutusi, et muuta tööandjate jaoks inimeste töölevõtmine hõlpsamaks ja atraktiivsemaks, parandades vajaduse korral palgakujunduse mehhanisme;
 - kõrvaldama uute töökohtade loomise takistusi;
 - ning rakendama aktiivset tööturupoliitikat, eelkõige eesmärgiga suurendada noorte, naiste ja eakamate töötajate osalemist.
11. Euroopa Ülemkogu jääb ootama komisjoni esitatavat tööhõivealast paketti, milles keskendutakse majanduskasvu suurendamisele Euroopa tööjõu kaasamise kaudu, töökohtade loomise edendamisele olulisemates majandussektorites, oskusehõive haldamise tõhustamisele, tööturustaatus vahelise liikumise edendamisele ja geograafilise liikuvuse parandamisele. Ülemkogu rõhutab, kui tähtis on teha edusamme, et edendada kutsevalifikatsioonide vastastikust tunnustamist, vähendada reguleeritud kutsealade hulka ja kõrvaldada põhjendamatuid regulatiivseid tõkkeid.
12. On äärmiselt oluline, et liikmesriigid kajastaksid neid prioriteete ja väljakutseid täielikult, võttes oma riiklikes reformikavades ja stabiilsus- või lähenemisprogrammides täpsemad, teostatavamad ja mõõdetavamad kohustused. Laiendatud euroala paktis osalevad liikmesriigid peaksid võtma ka täiendavaid kohustusi, mis keskenduvad mõningatele olulistele, õigeaegsetele ja mõõdetavatele reformidele, et saavutada pakti eesmärgid.

13. Selles protsessis, milles on oluline roll sotsiaalpartneritel ja piirkondadel, kasutatakse täielikult ära vahendeid, mida pakub Euroopa Liidu uus majanduse juhtimine. Euroopa Ülemkogu kutsub üles võtma juuniks vastu kaks menetluses olevat ettepanekut, mille eesmärk on euroala järelevalve edasine tugevdamine.

Meetmed ELi tasandil

14. Euroopa Ülemkogu esitas oma 2011. aasta oktoobri ja detsembri kohtumistel mitmete majanduskasvu edendavate ettepanekute selge raamistiku. 30. jaanuaril 2012 toimunud mitteametlikul kohtumisel arutati mõningaid eriti kiireloomulisi meetmeid, mille kohta nõukogu esitab aruande juunis. Töö peab jätkuma kõikides küsimustes, et teha edusamme nimetatud meetmete paketi.
15. Eelkõige jätkatakse jõupingutusi, et:
- viia ühtne turg uude arenguetappi selle juhtimise tugevdamise ning selle rakendamise ja jõustamise parandamisega; sellega seoses jääb Euroopa Ülemkogu ootama komisjoni juunis esitatavat teatist ühtse turu kohta ja komisjoni aruannet teenuste direktiivi kohta ning samuti komisjoni aruannet sektoripõhise toimekontrolli tulemuste kohta. Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust teha käesoleva aasta teisel poolel ettepanek uute meetmete kohta, mille eesmärk on avada ühtsel turul uued majanduskasvu valdkonnad. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu, et tähtis on viia lõpule ühtse turu loomine ja kõrvaldada järelejäänud takistused;
 - viia 2015. aastaks lõpule digitaalse ühtse turu loomine, eelkõige võttes meetmeid, et suurendada usaldust internetikaubanduse vastu ja tagada parem lairibaühendus, sealhulgas vähendada kiire lairibainfrastruktuuriga seotud kulusid; Euroopa Ülemkogu jääb ootama tulevasi komisjoni ettepanekuid autoriõiguse kohta;
 - vähendada haldus- ja regulatiivset koormust ELi ja siseriiklikul tasandil; Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust esitada teatis regulatiivse koormuse minimeerimise edasiste sammude kohta, sealhulgas meetmed mikroettevõtete toetamiseks. Ülemkogu palub komisjonil kaaluda valdkondlikke eesmärgi;

- kaotada kaubandustökked ja tagada parem turulepääs ja investeerimistingimused, kooskõlas 2011. aasta oktoobri järelduste ning 2012. aasta jaanuari avaldusega; Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni uut aruannet kaubandus- ja investeerimistökete kohta. Euroopa Ülemkogu vaatab juunis läbi tehtud edusammud ning arutab seda, kuidas liit võiks süvendada oma kaubandus- ja investeerimissuhteid peamiste partneritega.
16. Euroopa Ülemkogu leiab, et tõhustatud vastastikune surve võib aidata suurendada omalust ja vastutust riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil seoses nõukogu ja liikmesriikide rolliga ühtse turu arendamisel ja selle eeskirjade täitmisel. Selleks palub Euroopa Ülemkogu:
- komisjonil esitada asjakohaseks võrdlusaluseks olevad läbipaistvad tulemustabelid;
 - Euroopa Ülemkogu eesistujal edendada Euroopa Ülemkogu regulaarset järelevalvet nõukogu erinevates koosseisudes ühtse turu peamiste ettepanekute osas saavutatud edusammude üle.
17. Otsustav tähtsus on ressursitõhusama, rohelisema ja konkurentsivõimelisema majanduse edendamisel. Euroopa Ülemkogu kutsub üles jõudma juuniks kokkuleppele energiatõhususe direktiivi suhtes. Tuletades meelde oma 2011. aasta detsembri järeldusi, kutsub ülemkogu samuti tegema kiireid edusamme vähese CO₂-heitega majandusele üleminekut 2050. aastaks käsitleva strateegia osas ning rakendama ressursitõhusa Euroopa tegevuskava.
18. Strateegia „Euroopa 2020” keskmes on innovatsioon ja teadusuuringud. Euroopal on tugev teadusbaas, kuid parandada tuleb teadustulemuste ülekandmist turunõudluse rahuldamisele suunatud innovatsiooni. Eesistujariigi esitatud aruande põhjal tegi Euroopa Ülemkogu kokkuvõtte oma 2011. aasta veebruaris vastu võetud järelduste rakendamisel tehtud edusammudest ja leppis kokku, et jõupingutusi tuleb suurendada, pidades silmas:

- Euroopa teadusruumi loomise lõpuleviimist 2014. aastaks; sellega seoses tervitas Euroopa Ülemkogu komisjoni kavatsust esitada 2012. aasta juunis ettepanek Euroopa teadusruumi raamistiku kohta;
- teadlaste liikuvuse ja karjäärivõimaluste parandamist;
- ELi rahastatavat teadus- ja arendustegevust käsitleva andmekogu ja ühtse innovatsiooninäitaja kiiret loomist ja kasutuselevõtmist;
- Euroopa tasandil intellektuaalomandi õiguste väärtustamise vahendit;
- selle tagamist, et osalevad liikmesriigid jõuavad patendipaketti puudutavas viimases lahendamata küsimuses lõplikule kokkuleppele hiljemalt 2012. aasta juunis;
- ettevõtjate jaoks parima võimaliku keskkonna loomist oma ideede turul realiseerimiseks ja töökohtade loomiseks ning nõudlusepõhise innovatsiooni Euroopa teadus- ja arenduspoliitika peamiseks hoogustajaks muutmist; eelkõige luua tõhus kogu ELi hõlmav riskikapitalikord, sealhulgas „ELi pass”, rahastamisskeem innovaatiliste VKEde toetamiseks, kaaluda nn fondifondi piiriülese riskikapitali võimaldamiseks ning kasutada tõhusamalt ära kommertskasutusele eelnevaid hankeid, et toetada innovaatilisi ja kõrgtehnoloogilisi ettevõtteid;
- nende progressi võimaldavate tehnoloogiate tugevdamist, mis on tööstuse innovatiivsuse ja kogu majanduse seisukohast süsteemse tähtsusega.

19. Energeetika valdkonnas on oluline rakendada 2011. aasta veebruaris ja detsembris kokkulepitud suunised, täites võetud kohustuse viia energia siseturu loomine lõpule 2014. aastaks, sealhulgas kokkulepitud tähtaegadest kinni pidades kolmanda energiapaketi täieliku elluviimise abil, ning viia läbi võrkude piiriülene ühendamine. Euroopa Ülemkogu jääb ootama juuniks kavandatud komisjoni teatist, milles hinnatakse energia siseturu liberaliseerimise ja integreerituse astet.

20. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on tööstuse roll Euroopa majanduskasvu, konkurentsivõime, ekspordi ja töökohtade loomise valdkonnas ning tootlikkuse ja innovatsiooni mootorina.

21. Tuleks jätkata tööd ja arutelusid komisjoni ettepanekutega energia maksustamise, ettevõtete ühise konsolideeritud tulumaksubaasi ja finantstehingute maksu kohta ning hoiuste maksustamise direktiivi läbivaatamise kohta. Kiiresti tuleks vastu võtta juhised läbirääkimiste pidamiseks kolmandate riikidega, et sõlmida nendega hoiuste maksustamist käsitlevad lepingud. Nõukogu ja komisjon annavad korrapäraselt aru olukorrast nimetatud valdkonnas alates 2012. aasta juunist.
22. Samuti on oluline viia kiiresti lõpule finantssektori reguleerimise reform. Hiljuti saavutatud poliitilisele kokkuleppele tuginedes tuleks nüüd võimalikult kiiresti vastu võtta Euroopa turu infrastruktuuri määrus. Lisaks tuleks vastavalt 2012. aasta juuniks ja detsembriks jõuda kokkuleppele ettepanekute suhtes, mis käsitlevad pankade kapitalinõudeid ja finantsinstrumentide turge, pidades silmas ühtsete eeskirjade kogumiku koostamist ning Basel III õigeaegse ja järjekindla rakendamise tagamist. Võimalikult kiiresti tuleks vastu võtta reitinguagentuure käsitleva määruse muudatused. Euroopa Ülemkogu jääb ootama komisjoni käimasoleva läbivaatamise tulemusi, milles käsitletakse ELi õigusaktides kasutatavat kohustuslikku reitinguagentuuride reitingutele viitamist.
23. Tähtis on taastada investorite usaldus ELi pangandussektori vastu ja tagada krediidivoog reaalmajandusse, eelkõige tugevdades pankade kapitalipositsiooni ilma finantsvõimenduse liigse vähendamiseta ning vajaduse korral võttes meetmeid, et toetada pankade juurdepääsu rahastamisele. Ülemkogu jälgib tähelepanelikult eelmise aasta oktoobris vastu võetud sellekohaste otsuste täitmist. Komisjonil palutakse kaaluda pangajuhtide tasustamise praeguse raamistiku võimalikku karmistamist.
24. Seoses vajadusega stimuleerida olulisimate infrastruktuuriprojektide rahastamist erasektori abil tuleks kiirendada ELi projektivõlakirjade algatuse katsetapi väljatöötamist, et jõuda juuniks kokkuleppele.

II. RAHVUSVAHELISED TIPPKOHTUMISED

G20 ja G8

25. Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et G20 kohtumisel tuleks keskenduda järgmistele prioriteetidele:
- tagada ülemaailmsel tasandil kiire, jätkusuutliku ja tasakaalustatud majanduskasvu tõhus koordineerimine ja Cannes'i tegevuskava elluviimine;
 - täita G20 kohustused finantsturu reformi, sealhulgas range seire alal, et tagada võrdsed võimalused ülemaailmsel tasandil;
 - rakendada 2011. aastal vastu võetud toiduhindade volatiilsuse ja põllumajanduse tegevuskava; suurendada tooraineturgude läbipaistvust; jätkata Sõulis vastu võetud arengualase tegevuskava elluviimist, keskendudes infrastruktuurile ja rohelisele majanduskasvule;
 - edendada rohelist majanduskasvu ja säästvat arengut; võidelda eelkõige kliimamuutuste vastu ja võtta kasutusele mitmesuguseid allikaid kliimamuutustega võitlemise meetmete rahastamiseks;
 - võidelda proteksionismi vastu ja toetada WTO ga peetavaid aktiivseid läbirääkimisi, sealhulgas vähim arenenud riikide puhul;
 - käsitleda üleilmastumise sotsiaalset mõõdet, eelkõige tööpuudust noorte seas.
26. Euroopa Ülemkogule anti ülevaade G20 tasandil toimuvatest aruteludest IMFi vahendite olulise suurendamise üle. Ülemkogu tuletas meelde, et euroala liikmesriigid on juba lubanud täiendada IMFi üldisi vahendeid 150 miljardi euroga kahepoolsete laenude abil ning et ka ülejäänud ELi liikmesriigid on väljendanud valmisolekut osaleda IMFi vahendite suurendamises. Ülemkogu innustas G20 riikide rahandusministreid jätkama tööd selle nimel, et jõuda IMFi vahendite suurendamise suhtes kokkuleppele ministrite järgmisel kohtumisel aprillis, eesmärgiga parandada IMFi suutlikkust täita süsteemseid ülesandeid oma liikmete toetamisel kogu maailmas.
27. Euroopa Ülekogule anti ülevaade G8 tippkohtumiseks tehtavate ettevalmistuste seisust.

ÜRO säästva arengu konverents Rio+20

28. Euroopa Ülemkogu rõhutas oma kindlat toetust ÜRO säästva arengu konverentsi Rio+20 kaugeleulatuvatele tulemustele. Ülemkogu toonitas erasektori ja kodanikuühiskonna aktiivse osalemise vajadust konverentsil. Ülemkogu kehtestas mõningad põhimõtted, millest EL oma ettevalmistavas töös juhindub:
- konverents peaks toetama üleilmset üleminekut rohelisele majandusele, edendades seega keskkonnakaitset, aidates kaasa vaesuse kaotamisele ning stimuleerides vähese CO₂-heitega ja ressursitõhusat majanduskasvu;
 - konverents peaks välja töötama selged tegevussihid ja konkreetsed meetmed riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil ja kokkulepitud ajakava raames;
 - konverents peaks andma oma panuse säästva arengu üleilmsesse tugevdatud institutsioonilisse raamistikku, mis peaks hõlmama ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP) muutmist eriagentuuriks;
 - konverents peaks edendama tööd säästva arengu üldiste ja sidusate eesmärkide väljatöötamiseks 2015. aastale järgnevaks perioodiks, võttes arvesse ka aastatuhande arengueesmärkide läbivaatamist.

III. VÄLISPOLIITIKA

29. Aasta pärast araabia kevade algust arutas Euroopa Ülemkogu esilekerkivaid suundumusi ja piirkonnas toimunud arengutest saadud kogemusi ning hindas ELi toetuse senist rakendamist. EL edendab ja toetab demokraatlikke ümberkorraldusi oma **lõunanaabruses** ning Lähis-Ida ja Pärsia lahe piirkonnas laiemalt. EL on jätkuvalt pühendunud partnerluse arendamisele oma lõunanaabruse riikidega, tuginedes diferentseerimisele, vastastikule vastutusele ja üldiste väärtuste austamisele, sealhulgas usuvähemuste (k.a kristlaste) kaitsmisele. Kooskõlas oma varasemates avaldustes ja nõukogu 20. juuni 2011. aasta järeldustes määratletud põhimõtete ja eesmärkidega, leppis Euroopa Ülemkogu kokku, et kõnealuses protsessis edasisel osalemisel ja selle toetamisel lähtub EL järgmistest põhimõtetest:

- EL innustab kõiki lõunanaabruse riike viima läbi olulisi poliitilisi reforme, mille eesmärk on demokraatia ülesehitamine ja kinnistamine, õigusriigi põhimõtete kehtestamine ja tugevdamine ning inimõiguste ja kodanikuvabaduste austamise tagamine, pöörates erilist tähelepanu naiste ja vähemuste õigustele;
- pidades silmas piirkonna mitme riigi majandus- ja finantsprobleeme, jätkab EL oma vahendite kasutuselevõtmist, asetades suuremat rõhku abi suunamisele juhtimise ja töökohtade loomise valdkonda, ning jätkab jõupingutuste tegemist rakkerühma, sealhulgas ettevõtlusalaste sidusrühmade koosolekute raames; Euroopa Ülemkogu kutsus sellega seoses üles kiiresti ratifitseerima Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga mandaadi laiendamise;
- sellega seoses on EL kindlalt otsustanud viia toetuse andmine vastavusse demokraatlike reformide tasemega, pakkudes suuremat toetust neile partneritele, kes teevad edusamme kaasavate demokraatlike süsteemide ülesehitamisel, ning vaadates samal ajal uuesti läbi valitsustele mõeldud toetuse rõhumise ning inimõiguste ränga ja süstemaatilise rikkumise korral;
- EL jätkab partnerluse tugevdamist kodanikuühiskonnaga, sealhulgas naabruse jaoks mõeldud kodanikuühiskonna rahastamisvahendi loomise teel;
- kiireid edusamme on vaja teha käimasolevate kaubanduslābirāākimate osas ja seoses ettevalmistustega lābirāākimate pidamiseks põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute üle, mis suurendavad järk-jārgult partnerite majanduse integreerimist ELi ũhtsesse turgu ja parandavad turulepāāsu vōimalusi;
- laiendatakse dialooge rānde, liikuvuse ja julgeoleku valdkonnas, et edendada inimestevahelisi kontakte, ārialaseid kontakte ja vastastikust mōistmist; sellega seoses jātкатakse ũhiseid jōupingutusi ebaseadusliku sisserrānde tōkestamiseks kooskōlas ELi ũldise lāhenemisviisiga rānde.

30. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil ja kōrgel esindajal esitada kāesoleva aasta lōpuks teekaart, et māāratleda ja suunata Vahemere lõunapiirkonna partnereid kāsitleva ELi poliitika rakendamist, loetledes eesmārgid, vahendid ja meetmed ning keskendudes sūnergiale Vahemere Liidu ja teiste piirkondlike algatustega.

31. Euroopa Ülemkogu tunneb nõrdimust **Süürias** valitseva olukorra pärast ning kinnitab nõukogu 27. veebruari 2012. aasta järeldused. Kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu 1. märtsi resolutsiooniga nõuab ülemkogu, et Süüria võimud lõpetaksid viivitamata tsiviilelanike vastu suunatud laialdase vägivalda ja inimõiguste rikkumise. Euroopa Ülemkogu on endiselt kindlalt otsustanud tagada, et Süürias toimepandud hirmutegude eest vastutajad võetakse nende tegude eest vastutusele, ning teeb tihedat koostööd kõnealuste nõrdimapanevate kuritegude dokumenteerijatega ja abistab neid. Euroopa Ülemkogu kinnitab oma pühendumust suurendada veelgi survet Süüria režiimile niikaua, kui vägivald ja inimõiguste rikkumine jätkub, ning palub nõukogul valmistada ette edasised kõnealuse režiimi vastu suunatud piiravad meetmed. Ülemkogu kutsub president Assadi üles tagasi astuma, et teha riigi huvides võimalikuks rahumeelne üleminek demokraatiale. Kohe kui algab üleminek demokraatiale, on EL valmis seadma Süüriaga sisse uue partnerluse ja andma abi.
32. Euroopa Ülemkogu kordab, et tähtis on tagada sõltumatutele humanitaarabi organisatsioonidele täielik ja takistamatu juurdepääs, et abivajajatele oleks võimalik anda abi kooskõlas humanitaarpõhimõtetega. Euroopa Liit on juba võtnud kasutusele humanitaarabi vahendid ja on valmis neid täiendama niipea, kui kohapealne olukord võimaldab humanitaarabi organisatsioonidel oma hädaabioperatsioone laiendada.
33. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma toetust Araabia Riikide Liiga jõupingutustele lõpetada vägivald Süürias ning väljendab oma täielikku toetust missioonidele, mida juhib ÜRO endine peasekretär Kofi Annan kui ÜRO ja Araabia Riikide Liiga ühine erisaadik Süüria kriisi küsimustes. Ülemkogu toetab Süüria Rahva Sõprade Grupi loomist ja grupi esimesel koosolekul 24. veebruaril 2012 vastu võetud järeldusi.

34. Euroopa Ülemkogu kutsub taas ÜRO Julgeolekunõukogu kõiki liikmeid, eelkõige Venemaad ja Hiinat, üles tegema koostööd vägivalda peatamiseks. Euroopa Liit toetab Süüria opositsiooni võitlust vabaduse, väärikuse ja demokraatia eest, tunnustab Süüria rahvusnõukogu süürlaste õiguspärase esindajana ja kutsub kõiki Süüria opositsiooni liikmeid üles ühinema rahumeelses võitluses uue Süüria eest, kus kõigil kodanikel on võrdsed õigused. Euroopa Liit kutsub kõiki pooli üles edendama poliitilise lahenduse leidmise protsessi.
35. Euroopa Ülemkogu rõhutab Süüria võimude ülesannet tagada välisriikide kodanike, sealhulgas ajakirjanike turvalisus Süürias, eelkõige hõlbustades nende evakueerimist, kes seda vajavad.
36. Euroopa Ülemkogu tervitab **Somaalia** konverentsi, mis toimus 23. veebruaril 2012 Londonis. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde Aafrika Sarve jaoks kavandatud ELi strateegilist raamistikku, mille nõukogu võttis vastu 14. novembril 2011, ning kutsub Londoni konverentsi tulemustele tuginedes nõukogu, komisjoni ja kõrget esindajat üles säilitama ulatuslikku tegevust Somaalias. Kooskõlas ELi strateegilise raamistikuga peaks välisasjade nõukogu esitama oktoobris toimuvale Euroopa Ülemkogule aruande kokkulepitud meetmete rakendamise kohta.
37. Euroopa Ülemkogu tervitab edusamme, mida **idapartnerluse** abil on saavutatud ELiga poliitilise assotsieerimise ja majandusliku lõimumise edendamisel. Partnerlus tugineb lubadusele toetada ühiseid väärtusi, mille puhul saavad suhetest ELiga suuremat kasu need, kes on kõige enam pühendunud reformide läbiviimisele. Euroopa Ülemkogu jääb ootama idapartnerluse teekaarti, pidades silmas 2013. aasta teisel poolel toimuvat järgmist idapartnerluse tippkohtumist.

38. Euroopa Ülemkogu väljendab tõsist ja süvenevat muret olukorra edasise halvenemise pärast **Valgevenes**. Ülemkogu tervitab nõukogu otsust täiendada selliste isikute loetelu, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste või kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni vastaste repressioonide eest või kes saavad kasu Lukašenko režiimist, et kohaldada nende suhtes reisikeeldu ja varade külmutamist. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles jätkama tööd täiendavate meetmetega. Ülemkogu rõhutab veel kord Euroopa Liidu pühendumust tihendada sidemeid Valgevene kodanikuühiskonnaga ja toetada Valgevene rahva demokraatlikke püüdlusi.

IV. MUUD KÜSIMUSED

39. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks nõukogu 28. veebruari 2012. aasta järeldused laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta, ning lepib kokku anda **Serbiale** kandidaatriigi staatus.
40. Tuletades meelde oma 2011. aasta arutelusid, kordab Euroopa Ülemkogu, et täidetud on kõik õiguslikud tingimused selleks, et võtta vastu otsus Bulgaaria ja Rumeenia ühinemise kohta **Schengeni** alaga.
41. Euroopa Ülemkogu tunnustab ka Bulgaaria ja Rumeenia pidevaid jõupingutusi.
42. Euroopa Ülemkogu palub vahepeal teha nõukogul kindlaks ja rakendada meetmed, mis aitaksid kaasa Schengeni ala edukale laienemisele Rumeeniasse ja Bulgaariasse.
43. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul kõnealuse küsimuse juurde uuesti tagasi tulla, et võtta vastu otsus JSK nõukogu istungil 2012. aasta septembris.

44. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma 2011. aasta juuni järeldusi Schengeni ala juhtimise tugevdamise kohta ning rõhutab eelkõige, et tähtis on saavutada kiiresti kokkulepe määruse suhtes, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks. Nimetatud mehhanism peaks samuti käsitlema Schengeni *acquis'* kohaldamises osalevate institutsioonide nõuetekohast toimimist.
45. Euroopa Ülemkogu valis **Herman Van Rompuy** tagasi Euroopa Ülemkogu eesistujaks ajavahemikuks 1. juuni 2012 kuni 30. november 2014.
-